

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie piątym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Planowanie i prowadzenie procesu treningowego w piłce ręcznej

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2023-02-14

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Sektorowa Rama Kwalifikacji: Sport

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Posiadacz kwalifikacji jest przygotowany do oceny predyspozycji i potencjału zawodników w kontekście budowania struktury zespołu, tworzenia planów organizacyjno-szkoleniowych, przygotowywania koncepcji gry zespołu, prowadzenia specjalistycznego szkolenia w zakresie piłki ręcznej. Dokonywania ewaluacji podejmowanych działań, korzystania z nowych technologii do zwiększania efektywności procesu treningowego, współpracy z podmiotami działającymi na rzecz sportu.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja kierowana jest do osób dorosłych, posiadających kwalifikacje trenera piłki ręcznej - poziom I, innych gier zespołowych w tym: nauczycieli wychowania fizycznego, osób prowadzących zespoły sportowe w klubach sportowych do I ligi włącznie, zatrudnionych w sektorze rekreacji i sportu (np. stowarzyszeniach sportowych, klubach, ośrodkach, itp.), osób szukających w sektorze sportu miejsca na rynku pracy, w tym jako pracodawcy, osób pragnących potwierdzić i zweryfikować zdobyte wcześniej na drodze nieformalnej doświadczenie z piłki ręcznej ze szczególnym uwzględnieniem zawodników uprawiających wyczynowo tę dyscyplinę sportu.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do walidacji może przystąpić osoba, która posiada: - świadectwo dojrzałości (kwalifikacja pełna na poziomie 4 PRK), - kwalifikację z obszaru piłki ręcznej na poziomie 4 PRK lub, w przypadku jej braku, co najmniej dyplom instruktora sportu w piłce ręcznej wydany przed wejściem w życie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów, lub dyplom ukończenia kursu instruktora piłki ręcznej organizowanego przez podmiot upoważniony przez ZPRP. W szczególnych przypadkach można przedstawić dokumenty poświadczające potwierdzenie efektów uczenia się zawartych w kwalifikacji w piłce ręcznej na minimum poziomie 4 PRK, zdobyte w zagranicznych systemach kwalifikacji.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację jest przygotowana do pracy w klubach sportowych, ośrodkach sportu i rekreacji, w placówkach wypoczynku. Może prowadzić zajęcia w ramach procesu opartego na własnej koncepcji treningowej z zespołami seniorskimi łącznie. Może prowadzić komercyjne zajęcia rekreacyjno-sportowe, również w ramach własnej działalności gospodarczej. Posiadacz kwalifikacji może być zatrudniony do prowadzenia zajęć sportowych w systemie pozalekcyjnym i pozaszkolnym np. w zakresie opieki na boiskach wielofunkcyjnych lub zajęciach sportowych w ramach prywatnych przedsięwzięć. Po uzyskaniu kwalifikacji wymaganych innymi przepisami, może również znaleźć zatrudnienie w szkołach. Uzyskanie kwalifikacji umożliwia rozwój zawodowy osobom mającym doświadczenie w prowadzeniu procesu treningowego w innych dyscyplinach, w szczególności w grach zespołowych. Osoba posiadająca kwalifikację może ubiegać się o uzyskanie kolejnych kwalifikacji z wyższymi poziomami PRK, dotyczących planowania i prowadzenia procesu szkoleniowego w piłce ręcznej.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny bezterminowo.

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Zapotrzebowanie na kwalifikację jest powszechne i nierozzerwalnie związane z wysokimi oczekiwaniami społecznymi na sukcesy sportowe, które w ogromnym stopniu rozwijają społeczne poczucie satysfakcji i dumy z przynależności do danego narodu czy grupy regionalnej. Taka weryfikacja społeczna umacnia zapotrzebowanie na kwalifikację i wymusza u osób zajmujących się szkoleniem sportowym wysoki poziom kompetencji zawodowych. Stały rozwój piłki ręcznej na świecie wymaga od trenerów stałego podnoszenia kompetencji zawodowych. Rośnie też ich odpowiedzialność za szkolenie i wyniki sportowe na poziomie lig krajowych. W Polsce wszystkich klubów zarejestrowanych w ZPRP jest 418, w tym 120 na poziomie od najwyższej ligi krajowej do II ligi łącznie. Obecnie wzrasta zainteresowanie piłką ręczną. Coraz więcej szkół w swojej ofercie ma zajęcia z tej dyscypliny sportu. Związek Piłki Ręcznej w Polsce oraz Ministerstwo Sportu wprowadziło do szkół szereg programów promujących tę dyscyplinę sportu i mających na celu zwiększenie liczby dzieci systematycznie uczęszczających na zorganizowane zajęcia z

piłki ręcznej ("Szczypiornista Szkoła", "Szczypiorniak na Orlikach", "OSPR"). Programy te zakładają szkolenie młodych zawodników już od I etapu kształcenia i selekcję najbardziej uzdolnionych, którzy zasilą kluby sportowe. Największy pod względem zasięgu i obecnie funkcjonujący program dotyczy Ośrodków Szkoleniowych Piłki Ręcznej, ma charakter systemowy. Na poziomie II i I ligi grają coraz młodszy zawodnicy. Istnieje więc konieczność przygotowania kadry szkoleniowej, która będzie przygotowana do prowadzenia zespołów ligowych z uwzględnieniem najnowszych trendów europejskich i światowych w tym zakresie. W piłce ręcznej w Polsce, po wprowadzeniu znowelizowanej ustawy o sporcie (Dz. U. 2010 Nr 127 poz. 857) i deregulacji niektórych zawodów, doszło do wielu ważnych zmian podyktowanych koniecznością ujednolicenia obowiązujących zasad z systemem funkcjonującym w Europie. Najważniejsze dla środowiska zmiany dotyczą systemu rozgrywek (wprowadzenie superligi i rozszerzenia liczby pozostałych lig) oraz nowego sposobu nadawania uprawnień trenerskich (licencje). Od 1 stycznia 2014 r. wprowadzono Uchwałą Zarządu Związku Piłki Ręcznej, obowiązek posiadania odpowiedniej kategorii licencji trenerskiej uprawniającej do prowadzenia zespołu na poszczególnych poziomach współzawodnictwa: licencja kat. A - dla szkoleniowców zespołów superligi, licencja kat. B - dla szkoleniowców prowadzących zespoły do I ligi i niższych seniorskich klas rozgrywek oraz rozgrywek młodzieżowych, licencja kat. C - dla szkoleniowców prowadzących drużyny III ligi oraz wszystkie klasy rozgrywek młodzieżowych. Zapis został zmieniony Uchwałą Zarządu Związku Piłki Ręcznej w Polsce o numerze 22/19 z dnia 19.07.2019 r., mówiącą iż licencja trenera kategorii C upoważnia do prowadzenia drużyn III ligi oraz wszystkich klas rozgrywek młodzieżowych; kolejną uchwałą zmieniono zapis dotyczący uprawnień jakie daje licencja trenera kategorii B - upoważnia do prowadzenia drużyn I i II ligi i niższych seniorskich klas rozgrywkowych oraz rozgrywek młodzieżowych. Oprócz tego dookreślono ongiś, iż trenerzy wszystkich kadr narodowych jak i zastępcy dyrektorów szkół mistrzostwa sportowego ZPRP (SMS) do spraw sportowych mają obowiązek posiadania licencji trenera piłki ręcznej kategorii A. Natomiast nauczyciele prowadzący zajęcia sportowe w Szkołach Mistrzostwa Sportowego powinni posiadać licencję co najmniej kategorii B. Podstawowym warunkiem ubiegania się o poszczególne stopnie licencji (C, B, A) jest posiadanie odpowiedniego poziomu kwalifikacji zawodowych PRK (4, 5, 7). Ostatnio zaobserwowano wzrost zainteresowania na poziomie trenera piłki ręcznej poziom II (poziom 5 PRK) na drodze formalnej (kursy). Zatem szczegółowe określenie wymagań kwalifikacyjnych umożliwi rozwój oraz uzyskanie nowych lub podwyższenie posiadanych kwalifikacji zawodowych, również tym osobom, którzy posiadają doświadczenie, lecz nie mają np. wymaganych, potwierdzających je dokumentów (np. byli zawodnicy piłki ręcznej).

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji
1.1. Metody
Na etapie weryfikacji wykorzystywane są następujące metody: - test teoretyczny, - analiza dowodów i deklaracji, - rozmowa z komisją walidacyjną, zwaną dalej "komisją". Za pomocą metody analizy dowodów i deklaracji sprawdzane są: - zestaw 2 "Opracowanie koncepcji treningowej", - efekt uczenia się "Prowadzi szkolenie grupy sportowej" z zestawu 3 "Organizowanie i realizacja procesu treningowego". Pozostałe efekty uczenia się są sprawdzane za pomocą testu teoretycznego i podczas rozmowy z komisją.
1.2. Zasoby kadrowe
W skład komisji wchodzi minimum 3 osoby. Co najmniej 2 członków komisji posiada tytuł trenera na poziomie III. Ponadto co najmniej 1 członek komisji: - jest doktorem nauk o kulturze fizycznej, - jest autorem lub współautorem materiałów szkoleniowych w zakresie zespołowych gier sportowych, - posiada doświadczenie w zakresie działań związanych z wdrażaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Instytucja certyfikująca wskazuje przewodniczącego komisji spośród jej członków.
1.3. Sposób organizacji walidacji oraz

warunki organizacyjne i materialne
Weryfikacja będzie przebiegała w dwóch częściach: 1. test teoretyczny, 2. analiza dowodów i deklaracji połączona z rozmową z komisją. Warunkiem przystąpienia do rozmowy z komisją jest uzyskanie pozytywnej oceny przesłanych dowodów i deklaracji. Osoba przystępująca do walidacji decyduje o kolejności przystąpienia do poszczególnych części weryfikacji. W celu analizy i weryfikacji dowodów i deklaracji osoba przystępująca do walidacji dostarcza: 1. roczny plan cyklu szkoleniowego, który zawierać będzie: charakterystykę grupy szkoleniowej, ramy czasowe planu: - wyznaczenie ram czasowych okresu przygotowawczego, - wyznaczenie ram czasowych okresu przejściowego, - wyznaczenie ram czasowych okresu startowego w oparciu o kalendarz zawodów, cel główny i cele szczegółowe, wskaźniki osiągnięcia celów i działania kontrolne, wielkości obciążeń treningowych, np. dni, treningi, godziny, kilometry, powtórzenia, zabezpieczenie organizacyjne i materialne szkolenia, graficzny plan organizacji szkolenia (tzw. łączka) - załącznik; 2. dwa nagrania fragmentu zajęć z udziałem młodzieży powyżej 16. roku życia lub seniorów: pierwsze nagranie przedstawiające doskonalenie techniki wskazanej przez komisję spośród: - technik indywidualnych w ataku (poruszanie się po boisku, kozłowanie, chwyt i podania, rzuty, uwalnianie się od przeciwnika, zwody, gra obrotowego), - technik indywidualnych w obronie (postawa i ustawienie, poruszanie się, wygarnianie piłki, blokowanie rzutów, gra bramkarza). Zawartość nagrania: kandydat prezentuje wykonanie technik, objaśnia zawodnikom, jak wykonać technikę, proponuje zawodnikom ćwiczenia z zastosowaniem przyborów/przy- rządów, omawia i koryguje działania zawodników, zawodnicy wykonują zadane ćwiczenia. Czas trwania filmu: od 10 do 15 minut, drugie nagranie przedstawiające doskonalenie jednej taktyki wskazanej przez komisję spośród następujących taktyk: - atak pozycyjny, - atak szybki, - taktyka gry w obronie. Zawartość nagrania: kandydat objaśnia zawodnikom zasady taktyki indywidualnej i grupowej/zespołowej (współpraca zawodników na boisku) oraz proponuje zawodnikom konkretne ćwiczenia związane z taktyką, zawodnicy wykonują zadane ćwiczenia dotyczące współpracy, kandydat omawia i koryguje działania zawodników. Czas trwania filmu: do 10 minut; 3. opracowanie na wskazany przez komisję temat, zawierające: opis ćwiczeń/zadań ruchowych (nakierowanych na rozwój wskazanej sprawności motorycznej specyficznej dla piłki ręcznej, we wskazanym okresie treningowym), opis zastosowanych obciążeń, uzasadnienie doboru zadań i obciążeń w kontekście charakterystyki zawodnika/zawodników oraz okresu treningowego. Dowodem potwierdzającym wszystkie wskazane efekty uczenia się dla kwalifikacji jest zaświadczenie o uczestnictwie z wynikiem pozytywnym w kursie trenerów piłki ręcznej (poziom II), organizowanym przez Związek Piłki Ręcznej w Polsce (ZPRP) oraz inne upoważnione przez ZPRP podmioty, bądź uwierzytelniona kopia dyplomu trenera klasy drugiej, klasy pierwszej lub klasy mistrzowskiej wydane przed wejściem w życie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych za- wodów (Dz. U. poz. 829). Warunki organizacyjne i materialne: - warunki do przeprowadzenia testu teoretycznego, - sala do przeprowadzenia rozmowy z wydzielonym miejscem umożliwiającym przygotowanie się kandydata, - tablica taktyczna do piłki ręcznej, - flipchart, arkusze papieru, pisaki, - urządzenie do odtwarzania nagrań audio-wideo.
2. Etapy identyfikowania i dokumentowania
Instytucja certyfikująca może zapewnić osobie przystępującej do walidacji wsparcie doradcy walidacyjnego w zakresie identyfikowania oraz dokumentowania posiadanych efektów uczenia się.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 2023-01-04 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Planowanie i prowadzenie procesu treningowego w piłce ręcznej< do

Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2023-02-14 r., poz. 189)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2023-09-20

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat.

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2033-02-14

Kod dziedziny kształcenia

813 - Nauki o sporcie i kulturze fizycznej

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

85.51 - Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13989

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Projekt kwalifikacji był konsultowany w ramach konsultacji środowisk zainteresowanych kwalifikacją. Cztery podmioty wzięły udział w konsultacjach, wszystkie opinie były aprobujące projekt. Uzyskano również pozytywne opinie ze strony dwóch specjalistów dotyczące zapotrzebowania społeczno-gospodarczego rynku na kwalifikację.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację "Planowanie i prowadzenie procesu treningowego w piłce ręcznej" jest przygotowana do samodzielnego kierowania zespołem piłki ręcznej, do I ligi włącznie. Określa cele szkoleniowe, opracowuje w perspektywie krótko- i długoterminowej plany organizacyjno-szkoleniowe indywidualne i zespołowe, ustala strategię gry. Naucza złożonych czynności ruchowych o wysokim stopniu

trudności technicznej (uwzględniając specyficzne potrzeby i możliwości zawodników), dokonuje oceny efektów wdrożonych działań zawodowych, współpracuje z otoczeniem grupy szkoleniowej, rozwija posiadane kompetencje zawodowe.

Zestawy efektów uczenia się

1) Charakteryzowanie teoretycznych podstaw piłki ręcznej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje dyscyplinę

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia historię piłki ręcznej w kontekście rozwoju dyscypliny;
- b. omawia alternatywne formy piłki ręcznej;
- c. omawia wpływ przepisów gry na rozwój dyscypliny;
- d. charakteryzuje systemy gry w obronie i ataku;
- e. omawia różnice w szkoleniu kobiet i mężczyzn w dyscyplinie;
- f. omawia teoretyczne podstawy anatomii funkcjonalnej, fizjologii wysiłku, biochemii, biomechaniki, psychologii, w kontekście potrzeb i wymagań dyscypliny;
- g. wskazuje czynniki sukcesu w dyscyplinie.

2. Opisuje strukturę organizacyjną dyscypliny.

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia organizację systemu współzawodnictwa sportowego w Polsce i na świecie;
- b. omawia zadania organizacji międzynarodowych funkcjonujących w dyscyplinie;

2) Opracowanie koncepcji treningowej

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Wyznacza cele szkoleniowe

Kryteria weryfikacji:

- a. wskazuje obszary formułowania celów szkoleniowych krótko i długoterminowych dla zespołu i indywidualnych zawodników;
- b. formułuje cele szkoleniowe krótko i długoterminowe dla potrzeb zespołu i indywidualnych zawodników;
- c. formułuje cel typu SMART w odniesieniu do motoryki zawodnika;
- d. określa kryteria sukcesu do wyznaczonych celów;
- e. analizuje zasadność doboru środków, metod, form i obciążeń treningowych, w kontekście wskazanych celów w planie szkoleniowym;

2. Planuje proces osiągania celów szkoleniowych.

Kryteria weryfikacji:

- a. opracowuje roczny plan szkolenia sportowego dla grupy szkoleniowej
- b. omawia sposoby rejestracji obciążeń treningowych;
- c. omawia rolę odnowy biologicznej w procesie treningowym piłki ręcznej oraz zasady żywienia i suplementacji;
- d. wskazuje przykłady wykorzystania w procesie treningowym form, metod, środków i zadań ruchowych charakterystycznych dla innych dyscyplin;
- e. omawia przykłady narzędzi z zakresu technologii informacyjnej wspomagające proces treningowy.

3) Organizowanie i realizacja procesu treningowego

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Ocenia dyspozycję zawodników do uczestniczenia w procesie treningowym

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia cechy psychofizyczne predysponujące do gry w piłkę ręczną, również do poszczególnych pozycji na boisku oraz ról w zespole;
- b. analizuje poziom sprawności i umiejętności techniczno - taktycznych zawodników na podstawie wyników testów, sprawdzianów i danych statystycznych;
- c. ustala kryteria, do podziału zawodników na grupy szkoleniowe;
- d. kwalifikuje zawodników do grup szkoleniowych i uzasadnia swój wybór;

2. Prowadzi szkolenie grupy sportowej

Kryteria weryfikacji:

- a. doskonalą (w tym demonstruje i omawia) elementy techniczno- taktyczne uwzględniając etap szkolenia sportowego oraz specyficzne potrzeby i możliwości zawodników;
- b. koryguje nawyki ruchowe zawodników związane z niepoprawną techniką indywidualną gry w piłkę ręczną;
- c. ocenia wykonanie elementów taktyczno-technicznych i w razie konieczności omawia błędy wykonania;
- d. przygotowuje zadania ukierunkowane na rozwijanie sprawności motorycznej, uwzględniając objętość i intensywność pracy treningowej

3. Współdziała z otoczeniem zespołu sportowego

Kryteria weryfikacji:

- a. określa strukturę i omawia zadania zaplecza zespołu;
- b. omawia warunki uzyskania zgody lekarza na uczestnictwo zawodnika w zajęciach sportowych;
- c. wymienia sposoby służące promocji piłki ręcznej w środowisku lokalnym;
- d. wyjaśnia rolę sponsorów dla rozwoju zespołu.

4. Dokonuje oceny podejmowanych działań

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia obszary procesu treningowego podlegające monitorowaniu i ewaluacji;
- b. omawia metody i narzędzia służące ocenie efektywności podejmowanych działań;
- c. podaje przykłady ewaluacji działań z uwzględnieniem wskazanego etapu szkolenia sportowego;
- d. formułuje wnioski do dalszej pracy treningowej na podstawie analizy wyników badań diagnostycznych;
- e. na podstawie wniosków z obserwacji meczu, proponuje zmiany w strategii gry.

4) Opracowanie strategii i taktyki gry.

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Identyfikuje warunki gry

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia narzędzia z zakresu technologii informacyjnej wspomagające analizę gry przeciwnika i własnego zespołu;
- b. prowadzi obserwacje meczu z wykorzystaniem przygotowanego przez siebie narzędzia oraz formułuje wnioski;

2. Przygotowuje strategię gry

Kryteria weryfikacji:

- a. rozpoznaje systemy obrony i ataku oraz określa zadania zawodników na poszczególnych pozycjach;
- b. dobiera taktykę, uwzględniając grę przeciwnika;
- c. wskazuje indywidualne zadania taktyczne zawodników w kontekście gry przeciwnika.

5) Doskonalenie własnych kompetencji

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Aktualizuje i poszerza wiedzę

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia dostępne zasoby wiedzy naukowej z obszaru dyscypliny (publikacje, źródła elektroniczne);
- b. wskazuje przykłady zastosowania w procesie treningowym osiągnięć technologicznych.

2. Ocenia własne kompetencje

Kryteria weryfikacji:

- a. dokonuje analizy SWOT własnych kompetencji, określa mocne i słabe strony;
- b. wskazuje obszary do doskonalenia się.

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Związek Piłki Ręcznej w Polsce	

Wnioskodawca:

Związek Piłki Ręcznej w Polsce

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Sportu i Turystyki